

Dźwignie skutecznej profilaktyki

(w oparciu o „Vademecum skutecznej profilaktyki problemów młodzieży” pod red. dr Szymona Grzelaka)

Sędzia Anna Maria Wesołowska

Dźwignie skutecznej profilaktyki

Czym jest dźwignia skutecznej profilaktyki?

„Konkretna rekomendacja do tworzenia, planowania i wdrażania polityki edukacyjnej i zdrowotnej w zakresie profilaktyki problemów młodzieży na każdym z poziomów – szkolnym, lokalnym i państwowym”

„Podstawa do budowania programu działania organów samorządu, instytucji specjalistycznych i placówek edukacyjnych”

Pierwsza dźwignia

„Kieruj uwagę na to co dobre”

- charakter poznawczy (nie musi się wiązać ze kosztami finansowymi),
- świadomość wpływu informacji z otoczenia na motywację i poszukiwanie twórczych rozwiązań problemów
- punktem wyjścia są pozytywne informacje o młodzieży i o potencjale wychowawczym społeczności lokalnej
- jej stosowanie pomaga w zapobieganiu apatii i bezradności wynikającej z zalewu negatywnych informacji o młodzieży

Pierwsza dźwignia

Przykład pozytywnej informacji:

„Fakt, że większość młodzieży gimnazjalnej nie podejmuje zachowań ryzykownych i nie ulega zagrożeniom”

Druga dźwignia

„O zachowaniach problemowych i profilaktyce myśl w sposób zintegrowany”

- problemy i zachowania młodzieży są ze sobą powiązane
- pojawienie się jednego zachowania ryzykownego zwiększa prawdopodobieństwo pojawienia się innych problemów
- o problemach młodzieży należy myśleć w sposób szeroki (uwzględniać różne obszary zagrożeń, wzajemne związki między nimi)
- może być źródłem oszczędności i znacznego zwiększenia efektywności wydatków publicznych na cele profilaktyki

Druga dźwignia

Przykład:

„Uwzględnienie w diagnozie problemów młodzieży szerokiego spectrum wskaźników, które pomagają w uzyskaniu całościowego obrazu i monitorowaniu trendów natężenia wielu różnych zagrożeń:

Trzecia dźwignia

„Bazuj na zasobach społeczności lokalnej”

- najbardziej racjonalne i oszczędne podejście
- relacje z rodzicami, dobra atmosfera w szkole – jako czynniki zapobiegające wielu zagrożeniom i zachowaniom ryzykownym
- wzrost zaangażowania rodziców, nauczycieli i innych podmiotów społeczności lokalnej w wychowanie młodzieży
- współpraca z gminą/powiatem

Czwarta dźwignia

„Buduj na wartościach i marzeniach młodzieży”

- zrozumienie znaczenia aspiracji życiowych, wartości i duchowości młodzieży co pozwoli na wykorzystanie w profilaktyce związanych z nimi bardzo silnych i głębokich motywacji
- bardzo dużą rolę odgrywa wsparcie ze strony rodziców i nauczycieli budujących w młodzieży motywację do działania
- Szczęśliwa rodzina jako przedmiot marzeń i czynnik zadowolenia z życia dorosłych

Piąta dźwignia

„Walcz o to, by wychowanie i profilaktyka były priorytetem rozwojowym”

- główne założenie dźwigni: „ludzi, którzy myślą podobnie jest więcej niż myślisz”
- od momentu, gdy jakaś dziedzina zaczyna być postrzegana i traktowana jako priorytet – działa zasada dźwigni
- znajdują się środki i rozwiązania, które wcześniej wydawały się nierealne

WiP jako priorytet rozwojowy władz publicznych

- spójna przejrzysta i długofalowa polityka państwa i samorządu
- jak najpełniejsze wykorzystanie kluczowych obszarów związanych z rodziną, szkołą, organizacjami religijnymi i innymi podmiotami społeczności lokalnej
- stworzenie puli środków finansowych przeznaczonych na działania z obszaru WiP
- odpowiednia polityka kadrowa – dołożenie wszelkich starań aby sprawami WiP zajmowali się ludzie kompetentni

Bariery dla WiP

- brak spójności i stabilności w polityce oświatowej, brak standardów i kryteriów działań
- zbyt duży nacisk na wyniki edukacji kosztem wychowania
- zbyt niskie nakłady finansowe
- brak wsparcia rodziców w wychowaniu dzieci
- niski autorytet nauczyciela i szkoły

Dźwignia szósta

„Tworząc strategię, szukaj maksymalnych efektów przy optymalnych kosztach”

! Każda wydana złotówka powinna przynieść jak największy efekt

Dźwignia szósta

POSTULATY

- dopasowanie działania do zdiagnozowanych potrzeb lokalnych
- skierowanie programów do różnych grup odbiorców (młodzieży, rodziców, nauczycieli, itd.)
- jasne i realistyczne cele poszczególnych programów
- stworzenie programów obejmujących różne rodzaje zagrożeń (np. sprawy alkoholowe, narkotykowe, przemoc)
- duże znaczenie codziennych obserwacji dokonywanych przez wychowawców, psychologów i pedagogów szkolnych, rodziców, policjantów, pracowników socjalnych

Dźwignia siódma

„Angażuj we współpracę ludzi z pasją i zamiłowaniem do młodzieży”

- zespół ludzi z pasją osiąga wielkie cele i się nie wypala
- wytrwałość w walce z przeciwnościami i barierami
- połączenie pozytywnego i życzliwego stosunku do młodzieży ze szczerym zaangażowaniem w działanie na rzecz młodych ludzi
- profesjonalizm, wysokie kompetencje, odpowiednie kwalifikacje formalne

Zespół

- Zaangażowany pedagog szkolny
- Ofiarny Dyrektor szkoły
- Pełnomocnik ds. Profilaktyki w urzędzie gminy
- Wójt/Burmistrz/Prezydent
- Pomocni rodzice i nauczyciele
- „Przedsiębiorczy” uczeń

„Siedem dźwigni skutecznej profilaktyki to
sposób myślenia, który może stać się podstawą
do formowania lokalnych zespołów
współdziałających na rzecz wychowania
młodzieży”

Dziękuję!

Sędzia Anna Maria Wesołowska